



► 25 Marzo, 2018

TEXT JORDI BARRIS
I SANTIAGO BATLLE*

L'adolescència, com a etapa de desenvolupament de l'individu en la vida, comprèn aquest període d'edat que podríem ubicar entre els 13 anys i els 18 anys aproximadament (com a etapa individual de cada persona, està subjecta a començar o finalitzar una mica abans o després). En aquesta etapa es donen grans revolucions en el desenvolupament psicosocial, psicoafectiu, intel·lectual i psicosexual en els nois i noies.

Entre ells, un de fonamental és el de la identitat pròpia vinculada a l'orientació sexual (que s'inicia a partir dels 12 o 13 anys). O sigui, que és el moment de la vida de l'individu en què arriba a determinar cap a quin objecte sexual es dirigeix, sigui de l'altre gènere sexual o del mateix gènere sexual. Malgrat els acudits i bromes que ja abans es puguin fer sobre l'orientació sexual de l'individu, el cert és que és a partir d'aquesta edat aproximada en què la persona arriba a una plena descoberta sexual i a una sòlida orientació sexual (que en alguns casos encara serà motiu per fer proves amb persones del mateix sexe o de l'altre sexe per acabar de confirmar-ho).

És una etapa fonamental per aquest motiu i pel que això implica de desenvolupament de la identitat personal en el seu conjunt. La persona estructura una idea d'ella mateixa, una identitat sobre ell/ella que serà determinant pel seu benestar personal, la seva confiança i seguretat i influirà en les expectatives de realització que es vegi capaç d'assolir i enfrontar-se a la vida; també determinarà en gran mesura el superar alguns dels entrebancs propis de l'adolescència i que tenen a veure amb perills que en aquesta etapa s'activen de forma alarmant i en major mesura que en d'altres etapes de la vida (drogues, addiccions múltiples, companyies nocives, ...).

És per l'anterior que l'adolescent, en ple desenvolupament de la seva identitat, busca en definitiva la seva normalitat i el sentir-se integrat en el grup de referència, pertanyer a una col·lectivitat i normalitzar una idea de ser d'ell mateix. Quan la condició de l'orientació sexual no és «l'esperada» segons allò normatiu i habitual que dicta la societat (i que directament o indirecta se'n dicta per tots costats), l'adolescent veu en risc el seu benestar psicològic i el seu equilibri personal. A tall d'exemple, quan un és heterosexual no ha d'explicar res ni justificar res, però quan un té una orientació sexual diferent a l'habitual, encara ha de «confessar» la seva diferència.

MÉS RISC DE SUÏCIDI

Això col·loca el grup de lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals amb un risc més elevat de suïcidi en relació als heterosexuals; tenen més probabilitats de considerar, planificar o intentar el suïcidi que els heterosexuals. A aquesta conclusió arriben diferents estudis que descriuen les traballes en relació amb el risc de suïcidi en adolescents pertanyents a les minories sexuals (comunitat LGBT).

Els resultats són obtinguts per diferents estudis en diferents anys, quan es va identificar el suïcidi com la segona causa de mort entre joves de 15 a 34 anys i la tercera més important en adolescents de 12 a 16 anys. En general, les dades confirmen que els joves de minories sexuals tenen un major risc de considerar, planejar o intentar suïcidar-se en comparació dels seus parells heterosexuals.

Segons els estudis, el 40% de les lesbianes considera el suïcidi enfront del 19,6% de les dones heterosexuals, mentre que, dels homes homosexuals, el 25,5% considera el suïcidi en comparació amb el 10,6% dels homes heterosexuals. Entre els factors psicosocials que condueixen als pensaments suïcides elevats, plans o intents suïcides en els joves LGBT, es troben els alts nivells de discriminació i rebuig per part de familiars i amics, així com els actes de violència, crims d'odi i la discriminació latent.

Els investigadors afirmen que treballar per acabar amb l'actual estigmatització que predomina encara en alguns sectors entorn de la identitat de les persones LGBT reduiria el risc de suïcidi entre els joves i adults homosexuals. Les dades van en la direcció de que els treballs preventius de base educativa en l'ensenyament a edats precoces de les distintes formes

L'orientació sexual en els adolescents

«Com millor és la política educativa en favor de promoure la igualtat real entre la comunitat LGBT i la resta de la població i més s'educa a les escoles i a tot arreu en valors que enterrin les condüctes homofòbiques, major és el benestar psicològic resultant»

dis que suggereixen que prop de la meitat de la població transsexual pot haver intentat suïcidar-se (molt menys, però també significatiu, en les altres condicions d'orientació sexual minoritària). En aquest sentit, es considera que els joves homosexuals tenen el doble de risc de presentar condüctes suïcides que els joves heterosexuals.

Factors com l'aïllament, la falta de suport social i la desesperança representen forts predictors d'ideació i condücta suïcida en adolescents amb orientació homosexual.

Els joves homosexuals provinents d'entorns socials en extrem convencionals on prevalen condüctes homòfobes poden desenvolupar no només sentiments d'inseguretat, inferioritat i negació de la seva pròpia identitat, sinó també una convicció de desesperança per les circumstàncies en que conviu, la qual cosa impulsa el pensament suïcida.

Com més dades examinen el vincle existent entre l'orientació sexual i la propensió al suïcidi més consistentment es troba que la preferència sexual conforma un dels principals factors de risc suïcida en joves a causa de les dificultats de conviure amb l'estigma del 'homosexualitat, la qual cosa pot conduir a la depressió, l'abús de substàncies i generar sentiments de marginació social.

A banda del vincle existent entre l'orientació sexual i els pensaments i intents suïcides en adolescents, també es constata que aquesta relació és vàlida per a aquells que experimenten atracció romàntica o sexual cap a individus del mateix sexe sense identificar-se formalment com a homosexuals. En el cas dels adolescents que reconeixen obertament la seva orientació sexual com a minoritària, poden veure's beneficiats del suport de comunitats LGBT, mentre que els joves que no reconeixen la seva preferència sexual sovint se senten més sols i desprotegits.

Una recopilació de dades indica que l'existència de lleis a favor de la protecció i igualtat de drets de la comunitat LGBT té relació directa amb una disminució del 7% en els intents suïcides de joves homosexuals. Igualment, les dades suggereixen que els adolescents que s'identifiquen a si mateixos com a gais, lesbianes, bisexuals o transsexuals en països en els quals les lleis estatals promouen el respecte i la igualtat de drets senten menys estigmatitzats i propensos a ser atacats per la comunitat.

Per tant, com millor és la política educativa en favor de promoure la igualtat real entre la comunitat LGBT i la resta de la població i més s'educa a les escoles i a tot arreu en un conjunt de valors que enterrin les condüctes homofòbiques, major és el benestar psicològic resultant d'aquest col·lectiu. El que és un clar indicador que el que fa emmalaltir fins i tot abocar-se al suïcidi no és la condició de formar part del col·lectiu d'orientació sexual minoritari, si no la falta de comprensió i suport social que les persones d'aquest col·lectiu troben en la societat. ▶



de ser sexuals i en les seves manifestacions en l'orientació sexual són cabdals per reduir el suïcidi en adolescents, especialment per a aquells pertanyents a les minories sexuals.

També es conclou que les persones de referència properes a aquestes edats adolescents, com metges, han d'analitzar l'orientació sexual dels pacients i assignar recursos apropiats de salut mental si fossin convenient. Els responsables tenen la missió de vigilar els senyals de condüctes de risc de suïcidi entre els adolescents de minories sexuals i buscar ajuda i suport quan estigui justificat.

I és que estem parlant de dades alarmants d'estu-